

[Formanden]

handling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om told- og forbrugsafgifter. (Morarenten).

§ 1, ændringsforslag nr. 1, § 2, således ændret, ændringsforslag nr. 2, § 3, således ændret, ændringsforslag nr. 3, § 4, således ændret, ændringsforslag nr. 4, § 5, således ændret, ændringsforslag nr. 5, § 6, således ændret, ændringsforslag nr. 6, § 7, således ændret, ændringsforslag nr. 7, § 8, således ændret, § 9, ændringsforslag nr. 8, § 10, således ændret, ændringsforslag nr. 9, § 11, således ændret, ændringsforslag nr. 10, § 12, således ændret, ændringsforslag nr. 11, § 13, således ændret, ændringsforslag nr. 12, § 14, således ændret, ændringsforslag nr. 13, § 15, således ændret, §§ 16 og 17, ændringsforslag nr. 14, § 18, således ændret, § 19, ændringsforslag nr. 15 om en ny affattelse af § 20, § 20 i den nye affattelse, § 21, ændringsforslag nr. 16 og § 22, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten. (Lejeværdiregler m.v. for 1979).

(Lovforslag nr. L 219. Fremsat 13/4 78).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Karl Nielsen (S):

Det forslag, vi behandler nu, går ud på at fastsætte lejeværdiregler for 1979.

Ved at gennemføre en løsning isoleret for 1979 vil der dels blive bedre tid til at diskutere den længerevarende boligløsning til afløsning af boligforliget af 1974, dels vil der være mulighed for, at den længerevarende boligløsning samordnes med den kommende skattereform, da der jo er stort sammenfald mellem skatte- og boligpolitik.

Ministerens forslag går ud på, at vi for året 1979 anvender 16. almindelige vurdering som beregningsgrundlag ved lejeværdifastsættelsen, altså ikke som nu, hvor det er 15. almindelige vurdering plus et procenttillæg. Dette finder vi rimeligt.

De i forslaget foreslåede lejeværdisatser er på henholdsvis 2. pct. for ejendomme anskaffet før 9. december 1969 og 2¼ pct. for ejendomme anskaffet efter 8. december 1969, ligesom lejeværdien for ejere over 67 år fastsættes til 1 pct. uanset anskaffelsestidspunktet. De her nævnte lejeværdisatser anvendes ved lejeværdiberegning op til en ejendomsværdi på 750.000 kr. For ejendomsværdier over 750.000 kr. skal der anvendes en lejeværdisats på 5 pct. uanset anskaffelsestidspunktet og ejerens alder. Ligeledes foreslås de nugældende standardfradrag bibeholdt.

Ministeren har i et bilag til lovforslaget redegjort for virkningerne af de foreslåede satser på de forskellige kategorier af ejendomme. Ministeren har i sine eksempler anvendt landsgennemsnittet for enfamiliehusene, som er på 79 pct. Vi er da vel vidende om, at der er landsdele og områder, hvor enfamiliehusene ikke er steget 79 pct., men der er også landsdele og områder, hvor stigningsprocenten ligger noget højere end 79. Vi erkender, at ministeren nødvendigvis i sådanne eksempler må anvende gennemsnitstal. Der er jo ingen, der forestiller sig, at vi kan operere med forskellige lejeværdisatser i de forskellige landsdele og områder.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at 70 pct. af enfamiliehusene er anskaffet efter 8. december 1969, og for denne store gruppe er hovedreglen, at lejeværdien nedsættes fra i dag 2¼ pct. til 2 ¼ pct. Disse ejendomme får derved en mindre stigning end de ejendomme, der er opført eller er-

[Karl Nielsen]

hvervet før 9. december 1969, hvor den nu-gældende lejeværdiprocent er 2.

Vi finder det meget rimeligt, at enfamilieshusene, der er anskaffet efter 8. december 1969, får den mindste stigning, idet vi må gå ud fra, at denne kategori af ejere har en betydelig større rentebyrde end ejere fra før 9. december 1969.

Vi er også tilfredse med, at de 67-åriges lejeværdi er fastsat til 1 pct., idet det vil betyde, at stort set alle pensionister i almindelige enfamiliehuse ikke vil få nogen stigning. Tværtimod vil mange slippe billigere i boligudgift.

I den forbindelse vil jeg gerne spørge skatteministeren, om skatteministeren kunne tænke sig at inddrage førtidspensionister, enkepensionister og invalidepensionister under den samme 1 procents regel. Jeg ville finde det rimeligt, om man kunne få disse grupper med ind under samme regler som for de 67-årige.

Grænsen på 750.000 kr., hvor der skal anvendes en lejeværdisats på 5 pct. for den del, der ligger over dette beløb, synes vi nok er rigelig højt sat, idet vi ved, at de ejendomme, der har en værdi, der ligger deromkring, ikke procentvis er steget så meget som de almindelige enfamiliehuse. Men alt i alt synes vi, at ministerens forslag er godt og rimeligt afbalanceret, hvorfor jeg skal tilsige vores støtte til en hurtig og velvillig behandling.

Kirsten Jacobsen (FP):

Nu har vi lige hørt den socialdemokratiske ordfører give udtryk for, at socialdemokratiet og dermed regeringen finder, at disse stigninger i lejeværdien er både rimelige og rigtige. Så vil jeg gerne henlede både socialdemokratiets og regeringens opmærksomhed på det svar, som boligministeren gav her i folketinget fra denne talerstol den 16. februar i år på en forespørgsel fra mig – og jeg citerer fra Folketingstidende 1977–78, sp. 6475:

»Hvad angår den del af året 1979, der er tilbage efter boligforligets udløb den 1. april, kan jeg klart svare, at regeringen absolut ikke ønsker at arbejde for at fordyre boligudgifterne for hverken lejere eller ejere.«

Så klart svarede boligministeren den 16. februar her i folketinget, at socialdemokratiet og regeringen ikke havde til hensigt at fordyre boligudgifterne i 1979 for parcelhusejere.

På den baggrund virker det temmelig besynderligt, at man får et lovforslag, fremsat den 13. april af skatte- og afgiftsministeren, som giver meget store stigninger i lejeværdien for parcelhusejere netop for det år, boligministeren havde lovet man ikke skulle få stigninger for.

Fremskridtspartiet stillede den forespørgsel, for at folk skulle vide, hvor de forskellige partier stod, og vi sagde dengang, at det var fremskridtspartiets mening, at man skulle have den samme lejeværdi i 1979, som man havde haft i 1978, og det står vi stadig væk ved. Vi synes, det er endnu mere rigtigt at fastholde den samme lejeværdi i 1979 som i 1978, set på den baggrund, at det, det nu drejer sig om, er at udskyde hele problematikken ét år. Det virker højst besynderligt i en etårig overgangsperiode at give sig til at lave helt nye systemer, helt nye beregningsgrundlag, som så skal ændres om et år.

Vi har mishandlet parcelhusejere og alle mennesker, der skulle arbejde med disse regler, lige siden vi indførte begrebet. For 2 eller 3 år siden måtte de statsautoriserede revisorer i dette land udarbejde en brochure til deres egne medlemmer, således at de statsautoriserede revisorer blev i stand til at finde ud af, hvordan de skulle beregne lejeværdien for deres klienter. Der var op til 48 forskellige måder, hvorpå en lejeværdi for et ganske almindeligt parcelhus skulle beregnes. Det er en af de ting, som er så urimelige, at man må se at få dem rettet. Derfor er der ingen som helst grund til at lave en overgangsordning for ét år, hvor man laver nogle nye regler, men bibeholder alle de mærkværdige og forskellige beregningsgrundlag, man har. Man bibeholder f. eks. den skønsmæssige værdiansættelse for blandede ejendomme. Man bibeholder standardfradraget: det skal ikke forhøjes, det skal være, ligesom det har været, siden det blev indført engang i arilds tid. Det er det, man har kunnet trække fra i sine opgørelser, men det, man skal lægge til, er blevet forhøjet den ene gang efter den anden, og det kan vi altså ikke se nogen grund til.

Der er heller ikke nogen som helst grund til, at ejerlejligheder, selv om socialdemokratiet ikke kan lide ejerlejligheder, stadig væk skal behandles som pariaer, når talen er om, hvordan man skal beskatte det at bo i egen bolig. Der er ingen som helst grund til, at de driftsudgifter, der er ved at have en ejerlejligh-

[Kirsten Jacobsen]

hed, ikke skal kunne fratrækkes på samme måde, som hvis man havde et parcelhus.

Men det er noget helt andet, jeg vil spørge skatte- og afgiftsministeren om, for jeg tror ærlig talt, det er noget, man har glemt ovre i ministeriet, og hvis man ikke har glemt det, synes jeg, man skulle se at få det rettet. I § 15 F, stk. 4, står der, at den her nedsatte takst på 1 pct., som gælder for pensionister, at den også skal gælde for en pensionister enke, »hvis hun efter mandens død bliver boende i en ejendom, som har tilhørt en af ægtefællerne og før dødsfaldet omfattedes af disse beregningsregler på grund af den afdøde mands alder«, også selv om hun ikke opfylder betingelserne.

Det vil med andre ord sige, hr. skatte- og afgiftsminister, at jeg kan sætte en annonce i Berlingske Tidende under »Ægteskab søges« og søge efter en pensionist på 99 år, som lover mig, at han ikke kan leve alt for længe. Så kan jeg købe en ejendom i år til 750.000 kr. – jeg kan godt have manden boende på et plejehjem, for der står ikke noget om, at ægtefællerne skal bo sammen, så jeg behøver ikke engang at flytte sammen med ham – og så kan jeg få lov til at betale 1 pct. i lejeværdi, 7.500 kr., hvorimod jeg, hvis jeg undlod at gifte mig med den pensionist, skulle betale 18.750 kr. Jeg kan ikke se, det kan være rimeligt at have en sådan paragraf. Forudsætningen for, at enken kan komme til at bo på samme billige måde, må vel for katten være, at enken opfylder de samme betingelser som den mand, der boede der. Ellers må man vel gå så langt, at man siger: i visse tilfælde kan social-, bistandskontoret eller noget andet gøre, at enken kommer ind under de regler. Det kan vel ikke være sådan, at en 17-årig pige, som gifter sig med en 90-årig pensionist, kan bo i 50 år til nedsat lejeværditakst. Man har heller ikke noget som helst i den paragraf om formueforhold: om hun så ejede 20 mill. kr., kunne hun stadig væk bo til 1 pct. i lejeværdi.

Så kunne jeg også godt tænke mig at vide, om man ikke synes, det var på tide at lave en grundig gennemgang af, hvordan disse ejendomsvurderinger skal beregnes. Det er meget godt at sige, at nu har vi 16. alm. vurdering, men 16. alm. vurdering er lige så urimelig og vilkårlig, som den 15. og den 14. alm. vurdering har været, og vi får aldrig

nogen sinde det her sat i system, før vi får et ordentligt vurderingsgrundlag.

Christoffersen (V):

Jeg vil starte med at sige et par ord om hele den fremgangsmåde, regeringen har valgt for den lovgivning, der skal behandles i dag.

Oprindeligt var der jo enighed mellem boligforligspartierne om, at det nuværende boligforlig i indeværende folketingssamling skulle forlænges for en årrække – 4, 5 eller 6 år – og baggrunden for, at vi var enige om det, var jo, at vi alle sammen ved, hvilken usikkerhed, hvilken uklarhed der meget let kan opstå ikke alene for de folk, der har et hus eller en lejlighed, men også for dem, der står over for at skulle disponere, og for hele bolig- og byggesektoren produktionsmæssigt og beskæftigelsesmæssigt, hvis der er usikkerhed med hensyn til de fremtidige økonomiske forhold for boligtagerne. Vi var enige om, at regeringen havde påtaget sig den forpligtelse i denne folketingssamling at fremkomme med forslag til en ny, langsigtet boligløsning, som så skulle færdiggøres, sådan at folk allerede fra i sommer vidste, hvor de ville være henne.

Jeg finder det dybt beklageligt, at regeringen nu ikke har været i stand til at leve op til denne aftale, men jeg skal ikke forske i, hvad der er grunden til det. Man har altså i stedet valgt først at komme med nogle kortsigtede forslag, midlertidige love, og derefter, har jeg forstået, engang i maj måned at fremsætte forslag til en langsigtet boligløsning, som så kan få lov til at blive diskuteret og ligge fremme og skabe tvivl og usikkerhed og debat mange steder i de næste 7-8 måneder.

Det er en fremgangsmåde, som vi finder i allerhøjeste grad betænkelig. Vi har tidligere set klare eksempler på, hvad den form for lovgivningsarbejde har ført til af kortsigtede dispositioner i byggesektoren, af panikagtige igangsættelser eller af pludseligt stop for byggeri på mange områder.

Jeg vil gerne her i dag sige, at det må være regeringens ansvar, hvis det i de kommende måneder viser sig, at det bliver et af resultaterne af den metode, man har valgt. Det, man efter vores opfattelse i allerhøjeste grad kan frygte, er først og fremmest en gentagelse af det, vi oplevede i 1973, hvor folk over-

[Christophersen]

hovedet ikke vidste, hvor de var henne, og hvor vi fik helt uoverskuelige forhold inden for byggesektoren.

Så kommer vi til indholdet af det lovfor-slag, vi har til første behandling her, nemlig om ændring af lejeværdisatserne. Det inde-bærer for det første en forhøjelse af statens, amternes og kommunernes provenu med ca. 300 mill. kr., og allerede det er betænkeligt, fordi regeringen samtidig meget klart ønsker en uændret økonomisk situation for lejerne. Man kan også argumentere for, at en stabil boligudgift kunne være et vigtigt bidrag til løntilbageholdenhed, til omkostningsbe-grænsning og mange andre for vores samlede økonomi nødvendige ting. Men det gør man altså ikke, for så vidt angår ejerboligen; dér vil man benytte lejligheden til at indkassere et ekstra provenu på 300 mill. kr.

Det, som gør regeringens forslag endnu mere betænkeligt, er den måde, det sker på. Når det drejer sig om pensionisterne, er situationen vel stort set uændret; måske kommer der endda på det område en vis lettelse. For folk, der har købt hus efter 8. december 1969, er stigningen meget beskeden, men til gengæld henter man langt størstedelen af merprovenuet hjem på ejendomme erhvervet før 9. december 1969. Sådan som 16. alm. vurdering er faldet ud, betyder det, at man især rammer folk, der sidder i ældre ejen-domme, folk, der har betalt en stor del af deres gæld ud, og man rammer almindelige huse i dele af landet, hvor indkomstgrund-laget, hvor betalingsevnen i forvejen er beske-den; man rammer dele af landet, hvor der samtidig er dårlige beskæftigelsesmuligheder.

Derfor er denne kombination af regerin-gens forslag og 16. alm. vurdering i allerhøje-ste grad uheldig. Det er klart, at 16. alm. vur-dering kan være et rimeligt grundlag at be-skatte på, det kan også være rimeligt at drøf-te, om man kan tilnærme vilkårene for for-skellige kategorier af boligejere, men når man så samtidig vil hente et betydeligt mer-provenu hjem, får det disse efter vores opfat-telse urimelige sociale virkninger, og det vil vi under udvalgsarbejdet sætte ind på at få ændret.

Vi synes ikke, at regeringens forslag, som det foreligger her, på nogen måde opfylder de forventninger, man kunne stille til en midlertidig boliglovgivning, som samtidig

skulle indeholde et element af økonomisk tryghed.

Hagen Hagensen (KF):

Det konservative folkeparti ønsker ikke, at boligudgiften skal stige som følge af forhøje-de ejendomsskatter eller udvidelse af beskat-ningsgrundlaget. Regeringen kan derfor ikke regne med tilslutning uden videre fra det konservative folkeparti til lovfor-slaget om ændrede lejeværdiregler for 1979 eller til lov-forslaget om forhøjelse af grundbeskatningen i forhold til jord, hvilket forslag skal behand-les senere i dag.

Det er i øvrigt ikke rimeligt, at der nu skal sættes en ny lap på vort skattesystem, en lap, som kun skal bruges i et år. Regeringen bur-de for længst være kommet med et oplæg såvel til, hvad der skal afløse boligforliget, som til de skattemæssige forhold, der knytter sig dertil. Det skulle vel at mærke være et oplæg med langsigtede løsninger. Det er, som om de dygtige tilskærere, der skal sørge for, at der kan laves et velsiddende sæt tøj, mangler. Vi ser kun lappeskræddere, og den ene af dem havde endda lovet, at der ikke skulle sættes en ny lap på næste år.

Det er nok naturligt at gå over til at bruge 16. alm. vurdering som grundlag for lejevær-diberegning, skønt denne vurdering som tid-ligere vurderinger har sine skavanker og skønhedspletter, i stedet for at have en leje-værdiberegning med udgangspunkt i 15. alm. vurdering med det efterhånden uoverskuelige system af tillægsregler.

Men fordi 16. alm. vurdering skal danne basis, er hermed ikke sagt, at skatteydere, der bor i egen bolig, skal punge ud med 280 mill. kr. mere i indkomstskatter i 1979 foruden de foreslåede øgede amtskommunale grundskat-ter, som man ønsker at pålægge ejere og leje-re i forening med omtrent 300 mill. kr. Sam-let er det over en halv mia kr., som regerin-gen her vil have ind.

Fordi en almindelig vurdering sætter vær-dier fiktivt op, bliver skatteevnen jo ikke større hos den, der ejer sin egen bolig, tvært-imod. Flere kommer til at betale skat af den formue, der er anbragt i boligen, og også hø-jere grundskatter; det gør skatteevnen min-dre. Der er ingen grund til at lade lejevær-di-en stige i kroner og øre. Den omkostningsbe-stemte leje i udlejningsejendomme er jo hel-

[Hagen Hagensen]

ler ikke foreslået ændret. Det ville stride imod den indkomstpolitiske linje, der ønskes fortsat, hvis man lader værdien af det at bo i egen bolig stige.

Stort set bør der betales det samme i 1979 som i år, eller sagt på en anden måde: stat og kommune skal ikke have mere ind gennem lejeværdi i 1979 end i 1978. Det vil sige, at der med 16. alm. vurdering som beregningsgrundlag skal anvendes lavere satser end foreslået af regeringen, og samtidig er der skævheder, som bør rettes. Det kunstige skel: om en ejendom er erhvervet den 8. eller 9. december 1969, bør søges fjernet eller jævnet ud. Fremdeles bør den progression i lejeværdien, der er og også vil være fremover, fjernes, eller i hvert fald må progressionsgrænsen forhøjes mere end fra 615.000 kr. til 750.000 kr.

Den foreslåede forhøjelse af grænsen er i realiteten en skærpelse, når henses til, at 16. alm. vurderings stigning i gennemsnit er 79 pct. for enfamiliehuse. Der er tale om en særskat på enkelte ejendomme i hovedstadsområdet og omkring de større byer, hvor de større grundværdier i forvejen giver en særbeskatning.

Standardfradraget, der i øvrigt også bør gælde for ejerlejligheder, bør have en øvre grænse, der forhøjes i takt med værdistigningerne, således som vi tidligere har sagt det. Ikke mindst af denne grund bør adgang til yderligere fradrag for dokumenteret vedligeholdelse komme ind i billedet på ny; det er jo ikke blevet billigere at vedligeholde, og det vil også nok skabe mere arbejde. Også andre satser kan der være grund til at overveje lavet om; det kan vi se nærmere på under udvalgsarbejdet; her skal jeg blot sige, at vi er enige i, at der kommer til at gælde særlige regler for personer, der er fyldt 67 år, og hvis boligudgift heller ikke tåler at stige.

Ud fra disse synspunkter vil vi gå ind i udvalgsarbejdet med henblik på at få fastlagt lejeværdisatser, som indbringer stat og kommune det samme beløb i 1979 som i år, og vi vil bede skatteministeren lade foretagne beregninger om sådanne lavere lejeværdisatser.

Resultatet af 16. alm. vurdering er på flere måder blevet belastende for borgerne. Det gælder om at få bragt forholdene sådan i orden, at der er rimelighed i tingene.

Så skal jeg lige til slut sige, at der er grund til at fremhæve tanken og forslaget om kon-

tantvurderingsprincippet, som vi sammen med venstre har ført frem. Det ville have mildnet luften for de klippede får, om tanken var blevet gennemført, og den skal derfor ikke glemmes. Vi ønsker ikke, at boligudgiften skal stige, og vi holder fast på, at den ikke skal stige for et enkelt år; det må gå ind i en større, samlet overvejelse også på boligområdet.

Erhard Jakobsen (CD):

Lad mig starte med at sige, at centrumdemokraternes standpunkt er en klar afvisning af regeringens lovforslag. Vi finder, at det simpleste og enkleste ville være at fastslå: der skal i 1979 betales akkurat de samme beløb som i 1978, og det gælder, både når talen er om lejeværdi, og når talen er om amtsgrundskylden, som vi kommer til senere. Det vil være det simpleste og det enkleste, og det vil være meget svært at finde nogen som helst indvending imod at gå frem på den måde. Det ville passe meget bedre ind i de indkomstpolitiske bestræbelser, som et stort flertal her i tinget ønsker, og jeg har svært ved at se, at det ikke også ville gøre det lettere og have mere udsigt til at give et resultat, når der skal igangsættes boligpolitiske forhandlinger, hvor man også skal samle et stort flertal her i tinget.

Det er altså centrumdemokraternes principielle synspunkt, men naturligvis vil vi støtte enhver bestræbelse på under udvalgsarbejdet at få sat standardfradraget i vejret for derved at nedbringe byrden. Vi vil også gennem udvalgsarbejdet prøve at vinde gehør for, at man ophører med at beskatte overskud af ejendom. Jeg ved godt, at da vi i sin tid førte forslaget frem, var der nogle af medlemmerne, der brillerede ved at fortælle, at det var sørgeligt, et parti kunne foreslå, at man startede med at hjælpe de mest velhavende. Så stor uvidenhed kan der altså råde, at man tror, at de, der har overskud på deres ejendom, er velhavende, hvor det omvendte er tilfældet, nemlig at de, der har overskud på deres ejendom, er folk, der ikke har råd til at optage nye lån, fordi de ikke kan se, hvordan de skal kunne betale renter og afdrag, og det er altså dem, der er dårligst stillet.

Der ville være god grund til at se på det under et udvalgsarbejde, men principielt ville

[Erhard Jakobsen]

det rigtigste og det letteste være at afvise lovforslaget og sige: vi fortsætter med samme lejeværdibeløb i 1979 som i 1978 og lader samme begrænsning i amtsgrundskylden gælde som nu.

Man spørger sig selv, hvorfor i alverden dette her nu foreslås. Venter man, at 16. alm. vurdering er en bedre vurdering end 15.? Så skal man bare lige erindre sig, at der allerede nu fra ligningsdirektoratet er givet besked på, at der skal revideres i store dele af landet, fordi vurderingerne er for lave. Det er der givet besked på, og det skal nok give megen batalje. Der er ingen grund til at tro, at 16. alm. vurdering retter nogen fejl ved 15. alm. vurdering; der er snarere grund til at tro, at der nu er dukket nye fejl op, som kommer oven på dem, der var der i forvejen.

Jeg synes, det værste af det hele er, at man lægger dynamit under en indkomspolitik. Man får huslejen til at stige, og det er ikke bare dem, der bor i parcelhus, der rammes af disse ting – det er det som følge af det lovforslag, vi behandler nu – men et senere lovforslag i dag rammer jo i høj grad de sociale boligsekskaber. De to lovforslag under ét kommer til at betyde, at man opfordrer lønmodtagere til at prøve at finde ud af, hvor de kan få dækning for de øgede udgifter til at bo, som de vil få, hvis disse to lovforslag bliver gennemført.

Jeg tror, at regeringens forslag bygger på en række vildfarelser, der i mange år har været almindeligt godtaget i vide kredse af befolkningen. Den første er, at det er relativt velstående mennesker, der bor i eget hus. Det er helt forkert. Jeg tror, det er omkring 90 pct., der er lønmodtagere. Jeg vil skyde på, at mere end 50 pct. af dem, der bor i eget hus, er medlemmer af LO og altså ikke folk, der hører hjemme i velstandsklassen. Oven i købet kan man vel sige, at en stor del af dem, der har eget hus, er dem, der i kraft af indkomspolitikken blev afskåret fra at få den lønforhøjelse, som de kunne have opnået. Andre med lavere indtægter fik den, de fik den ikke; nu skal de altså have en ekstra gang. Der er ingen rimelighed i det dér, det er ideologi, det er en filosofi på et helt forkert grundlag om at tage fra nogle, som man synes har fået sikret sig lidt for meget.

Centrum-demokraterne kan kun opfordre til, at man søger at standse dette spil. Jeg håber, at de bemærkninger, der i dag er

kommet både fra venstres side, fra konservativ side og fra fremskridtspartiets side, kan danne grundlag for, at vi på et senere tidspunkt kan lave den fælles politiske aktion, som desværre ikke lykkedes i første omgang, da centrum-demokraterne opfordrede de ikke-socialistiske partier til på forhånd at sige til regeringen: vi vil ikke være med til nogen forhøjelse, hverken af lejeværdien i 1979 eller af amtsgrundskylden i 1979. Hvis de samme partier under udvalgsarbejdet kan enes om at sige det, tror jeg, vi kan afværge noget, som er uheldigt set under næsten alle andre synsvinkler end de parcelhusfjendtlige interesse, som jo nogle klart har lagt for dagen ved flere lejligheder.

Ole Olsen (SF):

Det er da ingen manér at gribe dette problem an på. Jeg må være enig med både hr. Christophersen og hr. Hagen Hagensen, når de siger, at her kommer man med et ganske midlertidigt udspil med sådan en lap her. Så engang i maj får vi et eller andet langsigtet udspil, og om man kan forhandle om det eller det bare skal ligge og syde til efter sommerferien, og om regeringen så vil lave valg på det, eller hvad meningen egentlig talt er, kan vi ikke få noget at vide om. Vi ved ikke noget om den langsigtede boligpolitik, vi ved ikke noget om den langsigtede skattepolitik, ikke andet end de mere eller mindre løse rygter, som så hr. Hjortnæs erklærer ikke er regeringens og socialdemokratiets udspil. På baggrund af det skal man tage stilling til en lap som denne her; det er da en meget ejendommelig situation.

Det kan selvfølgelig være, at vi, når vi nu engang i maj får regeringens langsigtede boligudspil og skatteudspil, kan tage stilling til dette forslag. Det kan godt være, at man, hvis man skal bedømme det som en eller anden overgang, kunne snakke om tingene – det kan man vel nok – men jeg synes, det er en meget ejendommelig manér, tingene griber an på.

Vi har den ene gang efter den anden fået at vide, at regeringens hensigt – hvis den har nogen hensigter – er en afvikling af overskud og underskud på ejerboligen, og det har også andre partier udtalt i folketinget, men det er ikke det, vi får serveret. Var det det, vidste regeringen nøjagtigt, hvor den havde SF. Det

[Ole Olsen]

er vores ideer, og dem går vi selvfølgelig ikke imod. Vi er nødsaget til at have afviklet overskud og underskud for ejerboligen på selvangivelsen. Jeg er ikke så forfærdelig sikker på, at de beregninger holder, der er foretaget over, hvor meget den stigning, der bliver her, kan betyde for den enkelte. Hvordan bliver de 280 mill. kr. i merprovenu fordelt? Hvad sker der f. eks. med en ejerlejlighed, som har været vurderet som udlejningsejendom til 15. alm. vurdering og er vurderet som ejerbolig ved 16. alm. vurdering? Det er faktisk slet ikke så få af disse ejerlejligheder, det drejer sig om. Jeg mener ikke, jeg har set beregninger, der dækker dem. Det kan da være udmærket, at det kun er 280 mill. kr., det drejer sig om, men for den enkelte, der skal af med pengene, kan dette tal i og for sig være ret ligegyldigt, hvis det betyder en kraftig stigning i skatten for vedkommende.

Hr. Erhard Jakobsen foreslog, at vi frøs det fast nu, så at der skulle betales det samme i 1979 som i 1978. Det er på en måde sød musik i mine ører, hvis det vel at mærke var koblet sammen med en afvikling af overskud og underskud. Jeg har den ene gang efter den anden forsøgt at komme i dialog ikke bare med regeringspartiet, men i højeste grad også med CD. Frøs man fast nu og lavede en afvikling, ville man netop ikke kaste folk ud i at blive ruineret og drevet fra hus og hjem, fordi de skulle begynde at slippe flere penge. Gennemførte man det, vi har foreslået, nemlig en afvikling over 15 år, ville det underskud, man nu fryder sig over, alligevel være blevet forvandlet til et overskud for de fleste, og så var den glæde overstået.

Jeg er nødsaget til endnu en gang, selv om det efterhånden bliver lidt trivielt, at spørge hr. Erhard Jakobsen: vil hr. Erhard Jakobsens parti være med til i forbindelse med en fastfrysning at gå ind for en afvikling? Hvis hr. Erhard Jakobsen vil sige det klart og utvetydigt, er der vel ingen tvivl om, at vi havde det flertal her i salen, som skulle til for at komme af sted med det. Hvis hr. Erhard Jakobsen ikke vil være med til det, må hr. Erhard Jakobsen se i øjnene, at der kommer et eller andet mærkværdigt forlig igennem, som betyder, at en række mennesker kommer til at betale betydelig mere i år, selv om det måske kun er 280 mill. kr. tilsammen.

Kaj Hansen (DKP):

Vi må desværre konstatere, at regeringen er en udskydelsesregering: alle store problemer udskydes, man skyder foran sig, man forlænger love, og man lægger ikke nogen løsninger frem i folketinget. Det gælder ikke alene boligpolitikken, det gælder også skattepolitikken, og det gælder store investeringsopgaver osv.; man skyder det foran sig i stedet for at tage fat på problemernes løsning.

Jeg vil gerne sige om dette lovforslag, at kommunisternes stilling til det vil være afhængig af en række andre faktorer, vi ikke kender i dag, nemlig for det første, hvordan det vil gå med de næste tre lovforslag, vi skal behandle, for det andet, om lejeværdien undergår ændringer under udvalgsbehandlingen, og for det tredje hænger det sammen med det udspil til nye boliglove, som boligministeren kommer med i midten af maj måned.

Vi vil under ingen omstændigheder være med til at uddybe den uligevægt, der er imellem ejere og lejere, vi vil tværtimod være med til at fjerne den.

Men når nu hr. Christophersen og de konservative – centrum-demokraterne skal jeg komme tilbage til – sprang fra og vil lægge hele skylden over på regeringen for, at vi nu står i den situation, bliver jeg nødt til at gøre opmærksom på den forligsaftale, der blev indgået den 11. juni 1974. Der er et afsnit, der hedder beskatningsregler for parcelhuse.

Punkt 1:

»De seks partier er enige om, at der fra 1. januar 1976 skal indledes en afvikling af de eksisterende regler for beskatning af indehavere af ejerboliger.«

Punkt 2:

»Med henblik herpå foreslår partierne, at der nedsættes et hurtigt arbejdende udvalg, hvis opgave skal være at udarbejde forslag til en gradvis afvikling af lejeværdibegrebet og en gradvis begrænsning af fradragsretten for renter af gæld i ejerboliger, således at overskuds- og underskudsbegrebet og dermed ejendomsskemaet bortfalder.«

Punkt 3:

»Ved udarbejdelsen af disse forslag skal udvalget drage omsorg for, at de samtidig udformes således, at de modvirker de nuværende reglers inflationsvirkninger, begrænser interessen for gældstiftelse i fast ejendom, sikrer husejerne mod bratte ændringer i deres boligudgifter, sikrer en høj grad af bevæge-

[Kaj Hansen]

lighed på boligmarkedet samt fører til en ligestilling af ejere og lejere.«

Jeg vil gerne sige til de seks partier, at hvis de selv havde været trofaste over for den aftale, som de dengang traf, havde vi ikke stået i denne situation med lejeværdibegrebet nu. Vi kan sige, at det er politiske lygtemænd, der har optrådt her og ledt folk på afveje. Socialdemokratiet kan for sit vedkommende ikke melde hus forbi. De kunne have lagt nogle forslag frem. Det minder mig om den pæne dame, der kom op til sin læge, som undersøgte hende og så sagde: »De er jo stadig jomfru, frue.« »Ja«, sagde hun, »jeg er gift med en politiker. Han er socialdemokrat. De lover og lover og lover, men det bliver ikke til noget.« Det er faktisk det, vi står over for i denne situation.

I 4 år har man lovet at tage fat på disse problemer, og man er ikke kommet et skridt videre. Det, man virkelig skulle have sat ind på nu, var spørgsmålet om værdistigningerne på jord og fast ejendom. Det er jo det, der er selve kernen også i parcelhusproblemet. Man kunne da i hvert fald være kommet med et forslag om, at genbelåning af disse værdistigninger skulle man ikke have lov til at gennemføre.

Det er også sådan, at det forslag, vi her behandler, må ses meget nøje sammen med de øvrige, der vil udskyde problemerne. Hvad er det nu, man lægger op til? Det er forøget arbejdsløshed i byggefagene. Det er da klart, at den usikkerhed, der bliver omkring de fremtidige finansieringsregler for byggeri – det gælder både det almennyttige byggeri og det private byggeri – vil medføre, at bygherrerne, hvad enten det er private eller almennyttige, ikke tør kaste sig ud i dette byggeri, for de kender ikke konsekvenserne af det i den periode, vi nu kommer ind i, med en usikkerhed uden lige. Derfor må man også finde frem til hurtigst muligt at få en ny boliglovgivning gennemført.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det radikale venstre betragter dette forslag fra skatte- og afgiftministeren om lejeværdi som et rimeligt udgangspunkt for den diskussion, vi nu skal have om, hvordan lejeværdireglerne skal være. Der har allerede fra de tidligere ordførere været talt meget om urimelige stigninger i beregningen af lejeværdi-

en. Der bliver talt om dette forslag, som om en sådan urimelig stigning var reglen.

Dagbladet Politiken foretog, da forslaget blev bekendtgjort, for et tilfældigt udvalg af de huse, der var averteret til salg i dagens avis, en lejeværdiberegning efter reglerne gældende i 1978 og efter de regler, som det var foreslået skulle gælde for 1979. Undersøgelsen var ikke stor og omfattende, men sådan noget som 4 af 6 huse fik mindre lejeværdi. For ét af husene var forholdet uændret, og kun ét af husene fik større lejeværdi. Sådan noget skal også med i billedet, hvis man vil diskutere på saglig vis.

Der er imidlertid grund til at understrege det, som hr. Christophersen var inde på: forslaget har ikke ens virkning for de forskellige ejere. Hr. Christophersen foretog følgende inddeling: pensionister fik, mente hr. Christophersen, en rimelig behandling, måske i ikke få tilfælde tilmed en lettelse i forhold til nu. Husejere, der havde købt efter 8. december 1969, fik små stigninger i lejeværdien, mens, fortsatte hr. Christophersen, husejere, der havde erhvervet deres hus før 9. december 1969, risikerede voldsomme stigninger.

Der bør føjes til disse oplysninger endnu et forhold, nemlig de geografiske forskelligheder i landets forskellige dele. Nogle steder skete der en stor udvikling fra 14. til 15. vurdering. Det var især i Østdanmark og hovedstadsområdet. Andre steder kom denne udvikling fra 15. til 16. vurdering, og det er den, vi nu kan konstatere.

Når dette så er sagt, vil jeg gerne vende tilbage til inddelingen endnu en gang. Pensionister fik altså en rimelig behandling. Tilbage er så de to andre grupper, og det kunne måske gå an for huse købt efter 1969, men så var der huse købt før 1969. Jeg synes også, at denne inddeling skal have nogle yderligere oplysninger med på vejen, for at vi virkelig til bunds sagligt kan diskutere, hvad det er, vi har med at gøre her.

70 pct. af samtlige ejerboliger her i landet er købt eller bygget efter 1969 – 70 pct., d.v.s. næsten 3 af 4 huse, er købt efter 1969 – 30 pct. før 1969. Det er næppe urimeligt at antage, at en stor del af de huse, der er erhvervet før 1969, ejes af pensionister, altså gruppen, der er rimelig godt behandlet, ja, tilmed får lettelser i en række tilfælde. Men vi må naturligvis i udvalget have oplysninger frem, sådan at vi kan vurdere det.

[Bernhard Baunsgaard]

Så vil jeg gerne rejse et enkelt spørgsmål til slut. Der bliver sagt, at det er urimeligt, som vi fastsætter lejeværdien, og fru Kirsten Jacobsen nævnte en gruppe, der hedder blandede ejendomme. Det er typisk landejendommene, det er typisk håndværkerne i byen, og det er købmanden i byen. På landet gælder lejeværdireglerne, og det er landbruget godt tilfreds med. For byerhvervenes blandede ejendomme gælder lejeværdireglerne ikke, og det er håndværkeren og det er den handlende utilfreds med. Hvorfor? Jo, for hans lejeværdi er vel op imod 10.000 kr. højere ansat, når den skal ansættes efter skøn og man ikke kan bruge lejeværdireglerne.

Jeg vil gerne sige, at det har været et stærkt og gennemført princip i Danmark, at der skal være lighed for loven. Jeg mener, at vi i forbindelse med diskussionen her må tage problemet om fastsættelse af lejeværdien for 1979 for byernes blandede ejendomme op. De har ret til at få samme behandling som landbrugets blandede ejendomme.

Arne Bjerregaard (KrF):

Man må spørge sig selv: hvilke følger har regeringens oplæg for den enkelte parcelhusejer? Hvis man tager en ganske almindelig ejendom i visse dele af landet, der ved 15. almindelige vurdering er vurderet til 150.000 kr., vil lejeværdien være beregnet til godt og vel 2.000 kr. Hvis samme ejendom ved 16. almindelige vurdering er vurderet til 350.000 kr., hvilket ikke er ualmindeligt i mange dele af landet og specielt da ikke i Nord- og Vestjylland, vil lejeværdien være at ansætte til 5.000 kr. De af ministeren foreslåede forhøjelser vil således indebære, at en familie, der bebor et sådant parcelhus, vil komme af med omkring 3.000 kr. mere end efter den nuværende ordning. Det svarer til en stigning på 140 pct., og så siger man, at man prøver at dæmpe prisstigningerne her i landet til omkring 6 pct. om året. Vi erkender, at det ikke er overholdt, men hvis man vil søge at fastholde dette, nytter det i hvert fald ikke, at man på udgiftssiden for lønmodtagerne hæver med 140 pct., som det er foreslået i regeringens oplæg her.

Man kan selvfølgelig sige, at det hovedsagelig er visse områder, der vil blive ramt, specielt Nord- og Vestjylland. Man har sikkert fra regeringens side erkendt, at det må

være disse områder, og når man så ser på beløbsstørrelsen, siger man: Ja men det er jo ikke så store beløb. Men jeg tror nok, at man samtidig glemmer, at netop disse områder har det laveste indkomstniveau i landet.

Så vil ministeren endelig sige: Ja men disse beløb er jo ikke så store; vel er procenterne store, men selve beløbene er ikke store. Så kan man jo gå hen til de dyre parcelhuse i samme område, og så vil man komme frem til, at stigningen bliver på mellem 6.000 kr. og 10.000 kr. Jeg finder, det er horribelt, at man vover dette, samtidig med at man prøver at gennemføre en indkomstpolitik. Det er i hvert fald, som det allerede er sagt, at lægge dynamit under muligheden for indkomstpolitik i dette land.

Så kan man selvfølgelig sige: er det, man fremfører her, så i nationaløkonomiens interesse? Det er klart, at det modvirker de nationaløkonomiske interesser. For alle, der ser, at de efter de nye forslag her får overskud på deres ejendom, vil søge at få underskud på ejendommen ved at foretage gældsstiftelse. Hvad andet skal vedkommende gøre? Og her må vi igen sige, at marginalbeskatningen for mange vil være omkring 70 pct. Hvis de har børn, hvor børneaftrapningen på 6 pct. bryder ind, vil de let komme op på 70 pct. i marginalbeskatning, og de må da selvfølgelig prøve at undgå denne beskatning ved at stifte gæld. Altså modvirker det den opsparing, som måtte være ønskelig, og samtidig modvirker det det notoriske ønske, der måtte være om en afdæmpning af prisstigningerne.

Det eneste nationaløkonomiske interessante, der kunne være i dette forslag, er, at man modvirker boligbyggeriet på dette område, og dermed kan man måske indirekte få en lavere rente. Det er sådan set det eneste, der kan ligge af nationaløkonomisk interesse i det forslag, som ministeren er fremkommet med.

Vi fra kristeligt folkepartis side havde forventet, at regeringen ikke havde været provokerende, men fornuftig og konstruktiv og havde sagt: vel, vi erkender, at der ligger store problemer foran os på det skattemæssige og boligpolitiske område, men vi har ikke formået at fremsætte forslag i tide; nu ønsker vi at få tid til at forhandle problemerne, og derfor forlænger vi de nugældende ordninger såvel på lejeområdet som på parcelhusområdet til 1980. Så havde vi haft tid til at kule-

[Arne Bjerregaard]

grave problemerne. Nu vælger man i stedet at tage en større debat for at finde kortsigtede løsninger på dette område og finder måske overhovedet ingen løsninger.

Derfor må vi sige, selv om kristeligt folkepartis stemmer ikke tæller så meget, at ønsker regeringen forhandlinger om en langsigtet løsning på dette område, må regeringen imødekomme ønsket om, at udgangspunktet tages i de nugældende ordninger på dette område. Hvis man ikke vil fastfryse det hele til 1980, må vi sige, at vi overhovedet ingen forhandlingsmuligheder finder på dette område.

Alfred Hansen (DR):

Boligpolitikken er vel nok det mest forsømte område inden for hele det politiske spektrum. Det er forsømt, fordi man har foretaget lappeløsninger hele tiden uden rigtigt at få kulegravet problemerne omkring boligpolitikken. En forkvaklet boligpolitik smitter, som vi ved, af på sociallovgivningen, idet sociallovgivningen skal komme og rydde op efter de uretfærdigheder, som findes inden for boligpolitikens område, og den smitter af på skattepolitikens område.

Det forslag, der ligger her, sammen med andre tiltag i forbindelse med et nyt boligforlig er traditionen tro ret kortsigtet. Det er en boligpolitik beregnet på 1979, men så har regeringen ganske vist stillet i udsigt, at der kommer et andet oplæg på et senere tidspunkt.

Mon regeringen regner med, at regeringsperioden er ophørt med udgangen af 1979, og er dette baggrunden for, at man ikke vil beskæftige sig med boligpolitikken ud over 1979 på nuværende tidspunkt, eller har regeringen ikke mod til at fremlægge et virkelig langsigtet boligpolitisk forslag? Hvis regeringen regner med, at regeringsperioden udløber i løbet af 1979, havde det været mere passende, om regeringen havde brugt den resterende tid til at få skabt klarhed og retfærdighed på boligpolitikens område. Nu stiler man tilsyneladende efter et lille boligforlig med udsigt til et større boligforlig senere.

Jeg vil om forslaget kort sige, at regeringen fortjener ros for, at den endelig har fået mod til at tage 16. vurdering til efterretning. Hvis vores vurderinger overhovedet skal have nogen mening, nogen indflydelse på

prisudviklingen fremover, må man naturligvis tage dem til efterretning.

Fra retsforbundets side har vi ofte påpeget nødvendigheden af ikke kun vurderinger hvert fjerde år, men årlige vurderinger. Det skulle med vores tekniske hjælpemidler og de stedfundne handler være muligt at ajourføre en sådan revision, en sådan vurdering, uden personindblanding. Det skulle kunne klares rent maskinelt.

Hvad er det, man har gjort, og hvad er det, visse partier her i tinget fortsat ønsker? At neutralisere virkningen af disse vurderinger. Vurderingerne er og skal være et udslag af de stedfundne handler, den stedfundne prisudvikling på området, hvad enten det drejer sig om jord eller fast ejendom. I den primærkommunale regie har man forsøgt at neutralisere vurderingerne ved at sige, at hvis vi tidligere har opkrævet 16 promille i kommunal grundskyld og vurderingen er fordoblet, skal vi fremover kun opkræve 8 promille eller måske kun 6 promille. Det er, som om man både i kommunal, amtskommunal og statslig regie kun kan øjne en beskattingsmulighed, når det drejer sig om forbrug og arbejdsindtægter. Desværre har man fra folketingets side lagt loft over den amtskommunale grundskyld. Vi har senere i dag et forslag til behandling vedrørende en ganske beskeden forhøjelse, fra 13 til 15 promille. Man burde måske netop i den forbindelse overveje helt at fjerne loftet over den amtskommunale grundskyld. Når primærkommunerne kan administrere en sådan lov, må også de amtskommunale myndigheder kunne gøre det.

Regeringen fortjener endvidere ros for, at den ikke på forhånd har fået et forlig hevet i land. Om det så er, fordi der ikke har været mulighed derfor eller regeringen virkelig har ønsket en fri forhandling her i tinget, ved jeg ikke. Jeg håber, at det sidste er tilfældet. I hvert fald er det behageligt og afslappet, at man kan diskutere et lovforslag, hvis skæbne ikke på forhånd er afgjort.

Men samtidig skal regeringen have om ikke prygl, så i hvert fald en irettesættelse, fordi den fortsat opererer med to begreber. Man skelner mellem huse handlet før 1969 og huse handlet efter 1969. Vi mener fra retsforbundets side, at det må være muligt at finde en retfærdig boligpolitisk lovgivning med udgangspunkt i, at alle ejendomme be-

[Alfred Hansen]

handles ens, uanset hvornår de er købt, uanset hvornår de er handlet, og grundlaget for en boligpolitisk løsning, som retsforbundet skal være med i, må være en ligestilling mellem ejere og lejere.

Det er værd her at bemærke, at der er den forskel på jord og bygninger, at jord er samfundsskabt, den kan der ikke blive mere af. Vi har kun de 44.000 km², hverken mere eller mindre, hvorimod der kan bygges flere bygninger, større boliger, man kan gøre meget ved boligerne, man kan ændre dem. Det er altså arbejdsskabt. Hermed mener vi, at beskatningsobjektet skal søges i jorden i højere grad end i bygningerne.

Man må også bebrejde regeringen, at den fortsat opererer med tre forkvaklede begreber som rentefradrag, lejeværdi og standardfradrag. Det ville have været en administrativ forenkling og tilfredsstillende, tror jeg, for alle skatteydere, om man havde kunnet finde frem til en fælles betegnelse for disse tre elementer.

Rentefradraget er naturligvis rentefremkaldende derved, at det må trækkes fra, og samtidig forsøger man at råde bod derpå ved at kræve en lejeværdi. Det er så for meget, og så tilbyder man et standardfradrag for vedligeholdelse. Vi ønsker fra retsforbundets side ved et nyt boligforlig, at man stiler efter en forenkling på hele det boligpolitiske område og forhindrer enhver spekulationsmulighed i såvel jord som fast ejendom.

Waldorff (VS):

Når man tager forslaget om nye lejeværdiregler isoleret, dvs. uden at sætte det ind i en samlet boligpolitisk vurdering, og sammenligner det med de eksisterende regler om lejeværdi, dem, der gælder for 1978, kan det ikke få os til at mobilisere den store ophidselse.

Den tilnærmelse, der sker af lejeværdierne for huse, der er anskaffet henholdsvis før og efter den 8. december 1969, er rimelig nok, og med hensyn til at bruge den 16. almindelige vurdering som beregningsgrundlag i stedet for som hidtil den 15. almindelige vurdering med en stribe procenttillæg er det formentlig også rimeligt nok. Den 16. almindelige vurdering er uden tvivl ikke mere vilkårlig end alle mulige andre vurderinger, der er foretaget.

Når man så forsøger at sammenligne boligudgifter for henholdsvis ejere og lejere, kan man nok sige, at en 6 pct.s forøgelse af lejeværdibeskatningen ikke burde kunne rejse en massiv forargelse. Den må ligesom ses i forhold til, at der er en kraftig subsidiering af ejerboligen. Man må også sige, at selv om den procentvise stigning i lejeværdibeskatningen ikke er voldsomt stor, ligger den selvfølgelig meget ujævnt på de forskellige ejere. Derfor må vi sådan set konkludere omkring denne lejeværdistigning, at i forhold til ejere, som opererer med et underskud på deres bolig, er lejeværdibeskatningen alt for mild, men i forhold til den ret betydelige gruppe af bl. a. lavtlønnede, som har overskud på egen bolig, er den forøgelse af lejeværdibeskatningen, der foreslås, for hård. Altså må konklusionen med hensyn til det konkrete forslag være, at det hverken er for hårdt eller for mildt, det er generelt asocialt. For os er det andre problemer, som er de vigtigste i det her forslag. Det er nemlig de samlede boligpolitiske problemer. De løbende ejendomsvurderinger afspejler selvfølgelig trods alle mulige vilkårligheder, der kan ligge i dem, de enkelte ejendomme handelsværdi. Det, der er problemet i det, er, at markedspriserne ikke udelukkende afspejler en ejendoms værdi som bolig, men netop vedkommende ejendoms værdi som handelsobjekt, og det er betydelig mere end den bolig-mæssige værdi. Det betyder bl. a., at en ejendom også vurderes ud fra, om den er god eller dårlig som spekulationsobjekt, og det betyder, at en ejendom kan stige i værdi på grund af forhold, som ikke har noget med den pågældende ejendom at gøre. Det kan være udbygning af et S-togsnet, det kan være anlæg af en motorvej osv., der betyder værdistigninger. Og så siger man med de nuværende regler, at sådan må det også være; hvis folk faktisk kan få mere for deres hus, når de sælger, skal de også beskattes hårdere. Men det er netop under forudsætning af, at der sker en spekulation i egen bolig, at der sker en belåning af de værdistigninger, der kommer, og derved kommer man selvfølgelig til at ramme de selvejere, som bor i huset for at bo i huset og ikke for at spekulere i det, og som ikke optager lån i de værdistigninger, der kommer.

Derfor må man fastslå, at når der her foreslås en forhøjelse af lejeværdibeskatningen,

[Waldorff]

er det også en direkte opfordring til at optage lån i sit eget hus, og det vil en masse mennesker simpelt hen blive nødt til, hvis de vil undgå at komme til at sidde med et overskud. Dermed bliver der også sat yderligere skub i inflationen, fordi en betydelig del af inflationen kommer fra de værdistigninger, der sker på huse, værdistigninger, som bliver belånt.

Af mange mennesker, nemlig dem, der har dette overskud, vil lejeværdibeskatningen blive opfattet som en simpel boligskat, og det er baggrunden for de krav, som VS stiller på ejerboligområdet, nemlig en afskaffelse af lejeværdibegrebet og en aftrapning af rentefradragsretten. Det har vi fremsat forslag om, og vi har stadig væk ikke hørt nogen indvendinger, som ligesom kunne vise, at det ikke er den rigtige løsning, forudsat naturligvis at målet stadig væk er en ligestilling af ejer og lejer, og forudsat at målet er en afvikling af over- og underskud på ejerboligen.

Dermed kommer man til et centralt punkt, som andre har været inde på i forbindelse med det her forslag, nemlig: hvordan hænger det så sammen med regeringens samlede forslag til løsning af boligpolitikken og af skat-tepolitikken? Uanset at det her er et forslag til en midlertidig løsning, må vi sige, at det, at man vælger at bruge 16. alm. vurdering som udgangspunkt for lejeværdibeskatningen, må vi tage som udtryk for, at man har tænkt sig også i den langsigtede løsning at bygge på en lejeværdibeskatning og ikke på en afvikling af overskud og underskud i ejerboligen. Hvis det er sådan, det tager sig ud med en langsigtet løsning, vil vi nok tage nogle temmelig kraftige forbehold også over for det konkrete forslag her.

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Først et par generelle bemærkninger om dette lovforslag, der er det første led i regeringens 1979-løsning, den kortsigtede løsning. Jeg vil indledningsvis gerne takke for støtte blandt – så vidt jeg kunne skønne – partier, der udgør et flertal her i tinget. De egentlige modstandere af forslaget var vel egentlig kun centrum-demokraterne og fremskridtspartiet, og så var der en række reservationer i øvrigt, men vel ikke af en sådan art, at det ikke skulle være muligt at få gennemført dette

forslag som optakt til en mere langsigtet løsning.

Derefter et par ord om fremgangsmåden, som hr. Christophersen også interesserede sig en del for. Det, der er den store fordel ved denne fremgangsmåde, er, at vi får ro til at foretage de nødvendige vurderinger med henblik på en langsigtet skatte- og boligpolitik. Jeg forstod, at ulempen var, at det kunne skabe tvivl hos de berørte erhverv, hos kommende ejere og lejere og hos eksisterende ejere og lejere. Hvis vi nu havde gjort præcis det modsatte, hvis vi relativt hurtigt havde gennemført en skatte- og boligløsning på længere sigt, var vi blevet beskyldt for at jakske tingene igennem. Nu er dette område så følsomt, at jeg langt foretrækker at løbe den risiko, som hr. Christophersen beskrev, og så til gengæld få den fordel ordentligt at kunne vurdere det. Heri er ikke indeholdt nogen kritik af, hvad vi hidtil har gennemført på skatte- og boligområdet, men lad mig bare understrege værdien af, at vi denne gang ordentligt vurderer, hvad konsekvenserne er af, hvad vi foretager os. Det synes jeg er langt, langt den fornuftigste fremgangsmåde, og jeg forstår sådan set ikke synspunkter, som i deres fulde konsekvens betyder, at vi skulle jakske disse ting igennem med en helt anden usikkerhed end ved den fremgangsmåde, vi har valgt her.

Så var der en række enkeltbemærkninger, som jeg skal kommentere. Jeg skal starte bagfra med hr. Waldorff, fordi af samtlige indlæg adskilte hr. Waldorffs sig betydeligt fra det, jeg ligesom mentalt havde forberedt mig på. Jeg kunne næsten regne ud, hvad fremskridtspartiet mente om det her forslag, og hvad centrum-demokraterne mente om det her forslag. Men det, jeg var forberedt på at VS måtte mene om dette forslag, ramte fuldstændig ved siden af.

Hvis jeg hørte rigtigt, kaldte hr. Waldorff det forslag, der ligger her, generelt asocialt. Det er jo en interessant terminologi omkring et forslag i forbindelse med lejeværdi. Man kunne måske anvende det i forbindelse med så mange andre lovområder, men at det forslag, der ligger her, skulle være generelt asocialt, savner, så vidt jeg kan se, enhver begrundelse.

Derudover var hr. Waldorffs analyse, så vidt jeg forstår, i bund og grund forkert, og det sidste er jo særlig alvorligt for en VSer.

[Ministeren for skatter og afgifter]

Jeg forstår ikke, at hr. Waldorff ikke kan se, at der kan være en sammenhæng mellem niveauet for en lejeværdi og for værdistigninger på jord og fast ejendom. Jeg forstår ikke, at hr. Waldorff ikke kan se, at hvis man isoleret nedsatte lejeværdien, ville man også isoleret skabe større værdistigninger på jord og fast ejendom. Eller hvis man omvendt opretholdt et rimelig højt lejeværdiniveau, ville det, alt andet lige, bekæmpe værdistigningerne på jord og fast ejendom. Det er den korrekte analyse, og jeg forstår overhovedet ikke, hvordan hr. Waldorff kan komme frem til andre resultater. Det er ikke så tit, vi går ind i en diskussion med VS, og det er måske en fejl, at vi ikke gør det. Jeg er parat til at gøre det på dette felt og på andre felter og afklæde argumenterne fra VS, således som sket er nu her.

Hr. Arne Bjerregaard nævnte et eksempel på værdistigninger fra Nord- og Vestjylland, og det havde jeg måske nok mere forberedt mig på. Må jeg sige, at med den ujævne udvikling, der er i vurderingerne, og som vi alle sammen erkender, kan vi alle sammen finde eksempler, der enten viser en relativt stor stigning eller, hvis man havde været interesseret deri, en stagnation eller, hvis man havde været interesseret deri, ligefrem et fald. Vi ved forlods, at der er en stor spredning, og derfor får vi en stor spredning i resultatet, så det kom sådan set ikke så meget bag på os.

Men hr. Arne Bjerregaard sagde derudover, at hvis regeringen havde ønsket at undgå et provokerende udspil, så skulle den være fremkommet med et udspil, som fastlåste i kroner og øre lejeværdien i 1979 i forhold til 1978. Jeg synes nu ikke, det er noget særlig provokerende udspil, vi er fremkommet med her, og jeg må sige, at hr. Arne Bjerregaards provokationstærskel må være relativt lav, hvis han føler sig provokeret af dette udspil.

Hr. Bernhard Baunsgaard betegnede udspillet som et rimeligt udgangspunkt, og det synspunkt takker jeg naturligvis for. Derudover rejste hr. Bernhard Baunsgaard meget indgående – på samme måde som fru Kirsten Jacobsen gjorde det noget mindre indgående – spørgsmålet om de særlige lejeværdiproblemer i forbindelse med blandede ejendomme. Lad mig sige her, at jeg er fuldstændig enig i, at der forekommer urimeligheder i lejeværdiansættelsen for blandede ejendomme i forhold til øvrige ejerboliger. Det er helt

urimeligt, at en købmandsforretning, hvor forretningen ligger i den ene ende og ejerboligen i den anden ende af huset, får en skønnet lejeværdi. Hvis man kunne foretage en opdeling, havde lejeværdien normalt, alt andet lige, været mindre. Det er helt urimeligt, at en mindre håndværksmester, som har sit parcelhus liggende i det ene hjørne af matrikelnummeret og værkstedet i det andet hjørne, får en skønnet lejeværdi; hvis de lå på hver sit matrikelnummer, havde han fået en lejeværdi, der havde fulgt 16. vurdering i dette tilfælde og normalt igen været mindre. Jeg er fuldstændig enig, og det forekommer ikke ret rimeligt for dem, der bliver udsat for denne skønnede lejeværdi; derfor skal vi se på det.

Jeg tvivler desværre på, at vi kan nå at se på det i forbindelse med lovforslaget om 1979, men jeg vil gerne drøfte i udvalget, om det er muligt, og jeg vil gøre alt for, at vi kan finde en løsning så hurtigt som muligt på dette, synes jeg, isolerede og principielle problem, som vi bør tage ansvaret for at finde en løsning på.

Hr. Kaj Hansen kaldte det en udskydelsesregering. Jeg vil da hellere sige, at det er en regering, der planlægger sine forslag ordentligt, i god tid og efter en i forvejen nøje fastlagt procedure spiller ud med sine forslag. Det er jo det, der er tilfældet. Den fremgangsmåde, vi har benyttet her, har vi bebudet det sidste halve år, og resultaterne fremkommer præcis på de tidspunkter, som vi hele tiden har forudsagt at de skulle fremkomme på.

Hr. Christophersen var væsentligst inde på spørgsmålet om fremgangsmåden, som jeg har kommenteret.

Fru Kirsten Jacobsen havde fundet en interessant ægteskabelig konstruktion, forstod jeg, med en 17-årig pige og en 99-årig mand, der skulle garantere ikke at overleve for mange fødselsdage efter de 99 år. Jeg skal ikke kommentere tilfældet. Det er mere interessant, at fru Kirsten Jacobsen i lighed med andre fremskridtsfolk, så snart de ser sådan et lovforslag, bruger sine intellektuelle ressourcer til at finde ud af, hvordan man kan omgå lovgivningen. Det var da et mægtig godt eksempel, det her, og vi vil da også overveje meget seriøst, om det er en rimelig konstruktion, fru Kirsten Jacobsen har fundet på, men vi har måske ikke den samme

[Ministeren for skatter og afgifter]

fantasi som fru Kirsten Jacobsen. Jeg skal lade det gå videre også til mine embedsmænd.

Hr. Karl Nielsen rejste spørgsmålet, om man kunne udvide 1 pct.s reglen – altså den regel, hvorefter lejeværdien bliver fastlagt til 1 pct. af 16. vurdering – til også at omfatte andre pensionistgrupper, f.eks. førtidspensionister, enkepensionister osv., og vi vil undersøge, om det kan lade sig gøre. Jeg har ikke på stående fod tallet for disse pensionistgrupper og kender ikke deres bopælsforhold og dermed de økonomiske konsekvenser af gennemførelsen af et sådant synspunkt, men jeg vil meget gerne undersøge det under udvalgsarbejdet.

Christoffersen (V):

Ministerens bemærkninger kalder mig herop på talerstolen for at svare på to ting.

Ministeren forstår ikke kritikken af regeringens fremgangsmåde. Det er meget beklageligt, at ministeren ikke gør det. Regeringen har givet folketinget et løfte, som derefter ikke er holdt. Der blev første gang givet et løfte om, at man i oktober måned i fjor ville fremlægge et forslag til en langsigtet boligpolitik. Derefter gav boligministeren under en debat her i folketinget hr. Niels Helveg Petersen et løfte om, at regeringens forslag til en langsigtet boligpolitik ville blive fremlagt umiddelbart før eller umiddelbart efter nytår. Nu er vi fremme i april måned, og nu ved vi, at vi først i midten af maj får dette langsigtede udspil præsenteret. I stedet har vi fået nogle forslag til midlertidige love, som vi overhovedet ikke har hørt noget om i hele det år, hvor vi i virkeligheden gang på gang har opfordret regeringen til at komme med sine langsigtede forslag, og hvor regeringen har stillet i udsigt, at den ville gøre det.

Derfor sker der den ændring i forhold til det, som vi havde regnet med, og som vi havde god grund til at tro på, at nu har folk først gået og ventet på, at der skulle komme en afklaring af regeringens hensigter vedrørende situationen for de kommende 4–5 år. Derefter får de at vide, at nu vil det vare lang tid endnu, inden der bliver truffet en beslutning. I mellemtiden skal vi leve med en midlertidig lovgivning. Hvis det er udtryk for regeringens planlægning af lovgivningsarbejdet, så står det efter min opfattelse meget

skralt til. Jeg synes, ministeren skulle være lidt mere tilbageholdende med at udlægge det her som et eksempel på overblik.

Det andet, jeg vil sige, er blot, at ministeren må selv fortolke førstebehandlingen her. Hvis han opfatter den sådan, at der er gode muligheder for at få lovforslaget igennem under udvalgsarbejdet, må jeg forstå det sådan, at han erkender, at der er behov for klare ændringer i forslaget for at fjerne urimeligheder og holde et uændret provenu.

Kirsten Jacobsen (FP):

For det første vil jeg da gerne takke ministeren for, at det nu endelig er gået op for socialdemokratiet, at den skønsmæssige lejeværdiansættelse for de blandede ejendomme er uheldig og urimelig. Jeg har mange, mange gange her fra talerstolen og også i skatte- og afgiftsudvalget fremhævet problemet. Men det, ministeren talte om, var kun de blandede ejendomme, som består delvis af beboelse og delvis af erhverv, og jeg vil godt spørge ministeren, om han ikke finder den skønsmæssige værdiansættelse, der finder sted for tofamiliesejendomme, lige så urimelig. Det kan ikke synes særlig rimeligt, at hvis man kun kan få lov til at disponere over halvdele af sin egen ejendom, har man en større lejeværdi, end hvis man rent faktisk havde rådighed over hele ejendommen. Det er jo det, der gælder for næsten alle tofamiliesejendomme. Man må også tage i betragtning, at det fortrinsvis er ældre mennesker, som bor i tofamiliesejendomme og derfor bliver ramt hårdere af den skønsmæssige lejeværdiansættelse. Specielt også på grund af, at det i dag ikke er særlig svært at få ændret en tofamiliesejendom til en enfamiliesejendom, hvorved man imidlertid begrænser udbuddet af billige lejligheder, kan det ikke være helt rimeligt at tilskynde folk til ligefrem at forsøge at få dem nedlagt for ikke at blive ramt af en urimelig skønsmæssig lejeværdiansættelse.

Må jeg så lige til slut gøre ministeren opmærksom på, at det, fremskridtspartiet gør, når vi får forelagt sådan et forslag, er ikke umiddelbart først at finde ud af, hvordan man kan omgå det. Nej, vi gør opmærksom på omgængelsesmulighederne, inden lovforslaget bliver vedtaget. Det, socialdemokratiet gør og har gjort hele tiden, er, at de lader det danse igennem til vedtagelse, og så står de

[Kirsten Jacobsen]

med foldede hænder og siger amen og beder, når det er blevet vedtaget. Det er forskellen, hr. minister!

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg vil også gerne begynde med at sige, at hvis ministeren af de udtalelser, der er fremkommet her under første behandling, kan uddrage, at der er et flertal for regeringens forslag, må ministeren kende andre udtalelser andetstedsfra end dem, der er fremkommet her i salen. For jeg vil drage netop den konklusion af udtalelserne her, at der er ved at være et flertal for fastfrysning under visse omstændigheder. Der er nærmest et flertal for fastfrysning ud fra det synspunkt, at vi trænger hårdt til en langtidsløsning, men en sådan langtidsløsning forudsætter, at man ikke forfusker noget ved at fare hen og gøre noget, som kan slå noget af det efterfølgende i stykker.

I den forbindelse vil jeg svare hr. Ole Olsen ganske klart, at fastfrysningen ønsker jeg i første række i kort tid. Om den korte tid bliver 1 år eller 2 år, afhænger af, hvor meget det andet kan gå frem.

Afvikling kan jeg tænke mig at være med til, men ikke for de nuværende ejere. Jeg mener, det er fuldstændig uholdbart at begynde at pille ved rentefradrag for de låneaftaler, der er indgået. Men centrum-demokraterne har gang på gang bedt om, at man overvejede muligheden for at sætte en anden grænse og sige: for hvad der indgås efter 1980, eller lad os sige efter 1985, sættes et eller andet maksimumsbeløb, og derefter kommer afviklingen jo af sig selv. Før et maksimumsbeløb for rentefradrag, fastsat fra 1980 eller fra 1985, vil, hvis det forbliver uændret, ganske gradvis blive uden nævneværdig betydning, hvis inflationen fortsætter, og det må man gå ud fra den gør. Dette skulle naturligvis ledsages af, at hvor ejere af fast ejendom faldt ind under den pågældende ordning, skulle deres pligt til at have lejeværdiberegning falde væk samtidig. Jeg siger ikke, at dette er et færdigt forslag, jeg siger bare, at deri ligger en tanke om en afvikling, som kan finde sted, uden at det gør ondt på nogen, som der ikke er grund til at det skal gøre ondt på, for de har disponeret i tillid til landets love.

Men også for mig hører fastfrysning og afvikling sammen. Jeg mener bare, at fast-

frysningsperioden må være, indtil man er enig om en ny ordning. Det var sådan, mine bemærkninger skulle forstås.

Ole Olsen (SF):

Jeg må da sige, at jeg er glad for hr. Erhard Jakobsens svar. Det kan være svært på stående fod at vurdere, hvor stor forskellen egentlig er mellem SFs forslag og hr. Erhard Jakobsens forslag. Jeg er ikke sikker på, at den er så forfærdelig stor. Nu kan man selvfølgelig komme ud i – hvis man skal kritisere lidt, og det skal man jo altid – at en del af afviklingsordningen kan komme til at strække sig over temmelig mange år, og det kan blive administrativt besværligt. Jeg ved ikke, om man mellem de forskellige partier kunne snakke sig til rette om, at man forsøgte at sætte en eller anden tidsgrænse, for jeg tror nok, at hr. Erhard Jakobsen vil erkende, at når der er gået, nu har vi sagt 15 år, men ellers f. eks. 20 eller 25 år, er problemerne faktisk forsvundet, og så er der måske ingen grund til at have en lovgivning stående om det.

Jeg synes nok, at adskillige af folketingets partier skulle interessere sig meget for, hvad hr. Erhard Jakobsen har sagt i dag, og man skulle egentlig bede ministeren om at beregne, hvor stor forskellen er imellem de to forskellige forslag. Teoretisk set er det ikke samme forslag, men i praksis kan det godt være at de ikke ligger så forfærdelig langt fra hinanden.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil gerne takke ministeren for tilsagnet om, at vi skal se på lejeværdien af de blandede ejendomme i byerne i skatte- og afgiftsudvalget. Jeg vil lige her indskyde den bemærkning, at fru Kirsten Jacobsens bemærkninger om blandede ejendomme drejer sig om noget helt andet. Fru Kirsten Jacobsens ejendomme, hvor der er to lejligheder, er jo ikke blandede ejendomme i denne forstand, for det er rene beboelsesejendomme, og det er ikke problemet om dem, jeg har rejst.

Jeg håber, det vil lykkes at nå til et resultat i skatte- og afgiftsudvalget angående de blandede ejendomme, hvor vi har både beboelse og erhverv i samme hus eller på samme matrikelnummer. Der er to forhold, der må hjælpe os til at nå et resultat. Vi har et notat

[Bernhard Baunsgaard]

fra skatte- og ligningsmyndighederne om, at vi med 16. almindelige vurdering skulle have tilstrækkelige oplysninger til at foretage den opdeling i en beboelsesdel og en erhvervsdel i en blandet ejendom, der er nødvendig for at bruge lejeværdireglerne for beboelsen. Det skulle vi altså kunne komme igennem med, hvis vi vil.

Det andet forhold, jeg tror kan hjælpe os igennem, er den omstændighed, at vi allerede anvender opdeling af byernes blandede ejendomme. Det gør vi nemlig, når det gælder opkrævning af den såkaldte dækningsafgift, der jo kun betales af erhvervsjendomme og altså af erhvervsdelen af en blandet ejendom. Jeg understregede, at vi må have lighedsprincippet indført. Når vi bruger lejeværdien i landbrugets blandede ejendomme, må vi nu også have det indført i byerhvervenes blandede ejendomme.

Op så kun til sidst to små bemærkninger. Fru Kirsten Jacobsen mente, at der var 48 forskellige måder at beregne lejeværdien på efter 15. almindelige vurdering. Ja men det er jo en af de helt tungtvejende grunde til, at vi må over på 16. almindelige vurdering.

Endelig afvikling af lejeværdi og stryging af retten til at fradrage gældsrenter. Jeg vil gerne advare mod at tro, at det er en rimelig løsning uden videre at stryge lejeværdien og retten til at fradrage gældsrenter. Man kan ikke anbringe f. eks. 200.000 kr. eller ½ mill. kr. på bedre vis. Hvis vi stryger lejeværdien, er man fuldstændig fri for at betale skat af indkomsten af en halv mill. kr. eller mere. Det kan dog vist ikke være socialt afbalanceret.

Arne Bjerregaard (KrF):

Ministeren påstod, at min provokationstærskel er lav, hvis jeg lader mig provokere af dette forslag. Nu er alt jo relativt i denne verden, og det er da muligt, at en forhøjelse af boligudgifterne for 1979 på 3.000-8.000 kr. ikke ville provokere ministeren. Det havde måske været at håbe, at det ville, men jeg må nødvendigvis, når ministeren ikke selv vil det, tænke på borgernes provokationstærskel, og jeg tror, at en sådan stigning vil overstige de fleste borgeres provokationstærskel og dermed ødelægge mulighederne for det gunstige klima, som vi nødvendigvis må have i de kommende over-

enskomstforhandlinger. Jeg tror, regeringen vil gøre klogt i – ligesom i skak – at tænke på det næste træk, men det er åbenbart ikke det, regeringen vil prøve med dette udspil i alt fald.

Waldorff (VS):

Skatteministeren gjorde nogle bemærkninger i anledning af, at jeg havde kaldt den samlede virkning af forslaget asocial. Men det er selvfølgelig begrundet i, at når man ligger og roder med et underskud på sin bolig, er det klart, at man vil kunne modvirke også en lejeværdistigning ved at optage fornyede lån. Spørgsmålet er: hvordan virker det her over for folk, hvis eneste formål med deres hus er at have et sted at bo, og som ikke har spekuleret på at skaffe sig et større forbrug ved at optage lån? Virkningen over for dem – og det er, så vidt man overhovedet ved, en relativt lavtlønnet gruppe – vil være en forøget beskatning, og deri ligger for så vidt den asociale virkning.

Men i øvrigt vil jeg godt understrege, at jeg udtalte mig ikke generelt stærkt imod lejeværdibeskatningen isoleret, og deraf kommer måske nogle af misforståelserne omkring det, som handler om, hvorvidt VS' analyse i det her tilfælde er korrekt eller ej. Skatteministeren siger, at en isoleret afskaffelse af lejeværdien vil føre til en forøgelse af kapitalgevinsterne, og at en isoleret forøgelse af lejeværdibeskatningen tilsvarende vil føre til begrænsninger i kapitalgevinsterne. Det vil jeg for så vidt ikke anfægte, men det var bare ikke det, jeg sagde noget om, idet jeg netop ikke udtalte mig om den isolerede virkning af lejeværdibeskatningen, men om sammenhængen mellem lejeværdibeskatning og rentefradragsret, og det er selvfølgelig den virkning, som er det interessante. Det, jeg derimod sagde, var, at en isoleret forhøjelse af lejeværdibeskatningen, uden at man altså piller ved nogle andre ting, vil føre til en større genbelåning, fordi den gruppe, som har overskud på sin ejendom, vil for at slippe for beskatning af dette overskud være fristet til at optage lån i huset. Derved vil man opnå en anden asocial virkning, nemlig en øget subsidiering over skatterne, i og med at man kan trække disse renter fra, og det er der altså nogle andre der skal betale. Det er det, jeg mener er det meste interessante at

[Waldorff]

diskutere, og vi må selvfølgelig have at vide, inden vi skal tage endelig stilling til forslaget: hvad er retningen i socialdemokratiets ejerboligpolitik? Er retningen en afskaffelse af rentefradragsret og lejeværdibeskatning? Det er det, som vores forslag går ud på, og det er det, som vi er temmelig interesserede i at få et svar på.

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Jeg vil starte med nogle bemærkninger til hr. Christophersen, som ikke mente, at denne fremgangsmåde var udtryk for det samme høje mål af planlægning, som jeg havde givet udtryk for.

Lad mig sige, at for mig at se hænger skatte- og boligproblemerne uløseligt sammen. Det gør de allerede, fordi to tredjedele af samtlige ligningsmæssige fradrag er rentefradrag. Man kan ikke løse problemet omkring ejerboligen uden at inddrage hele rentefradragsproblematikken, præcis som det var formuleret i 1974, og man kan ikke løse rentefradragsproblematikken uden at se på de øvrige ligningsmæssige fradrag. Dermed kommer man altså ind i overvejelserne omkring en skattereform. Det vil sige, at disse ting hænger i substansen uløseligt sammen.

Et udspil til en skattereform kunne ikke fremlægges, før indkomstskatteudvalgets tre betænkninger forelå sidst i november måned 1977. Umiddelbart efter at de forelå, er et højt gearet arbejde gået i gang med henblik på at producere et udspil, som er bebudet for et stykke tid siden, og som fremkommer på det bebudede tidspunkt.

Med den sammenhæng, der er mellem skatteproblemerne og boligproblemerne, er det ikke underligt, at de kobles sammen både i den korte løsning for 1979 og i den langsigtede løsning fra 1980. Det, der manglede i hr. Christophersens argumentation, var hele skattesiden. Hr. Christophersen argumenterede alene på boligsiden, men som før nævnt er det to sider af samme sag, og det er vistnok udtryk for en lidt mere overordnet planlægning end det, hr. Christophersen gav udtryk for.

Derefter til fru Kirsten Jacobsen, som påpegede et andet problem omkring skønnet lejeværdifastsættelse, nemlig omkring tofamiliehuse. Også her vil jeg erklære mig enig i, at der foreligger et problem. Jeg tror ikke, vi

kan nå at løse det for så vidt angår 1979, men jeg synes, det er rimeligt at overveje at få det på samme måde som de andre problemer med skønsmæssig lejeværdifastsættelse ind i en løsning for 1980 og dermed ind i den langsigtede løsning.

Hr. Waldorff og jeg kunne jo fortsætte diskussionen længe om hele lejeværdibegrebet. Jeg opfatter lejeværdibegrebet som en værdifastsættelse af et naturalieforbrug eller forbrug af egne goder, præcis på samme måde som man beskatter andre former for naturalieforbrug. I dette tilfælde har man en værdi derved, at man bor i sin egen bolig, og denne værdi beskattes på samme måde, som hvis man havde en værdi på anden vis, egne grønsager, egne dyr, eller hvad der nu måtte være forbruget af egne goder. Hvis hr. Waldorff anfægter dette princip, har han et totalt anderledes syn på hele skatteløvgivningen end det, som har været det grundlæggende i det meste af dette århundrede. Det er ikke et argument i sig selv, men det er altså en lidt mere radikal ændring, end man måske umiddelbart kunne få indtryk af, når man hører hr. Waldorffs betragtninger.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om midlertidig regulering af boligforholdene.

(Lovforslag nr. L 222. Fremsat 13/4 78).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 8 og 9 på dagsordenen opførte sager, nemlig: